

עוברים פרק ג'

היום ביום ט' בניסן אנו עומדים.

ישראל מתכוננים לחצות את הירדן.

לפני שלשה ימים ביום ז' בניסן ציוה יהושע - כי בעוד שלשת ימים אתם עוברים את הירדן. והיום ביום ט' בניסן היום השלישי לצווי, באו בני ישראל עד הירדן, ע"מ ללון שם טרם יעברו את הירדן. ולא עברו את הירדן עכשיו, כי רצו לחצותו באמצע היום, כדי שכל העמים ישמעו ויראו את הנפלאות.

והשוטרים עוברים במצוות יהושע בקרב המחנה ומצוים אותם. מצוים אותם את אשר יצוה הי"ת את יהושע מחר, קודם חצית הירדן. וכך ציוו השוטרים: א. הארון הולך בראש, ולא כשאר מסעות, שהלך הארון אחרי שני דגלים. ב. הכהנים ישאו את הארון.

ומהיכן ידע יהושע עוד קודם שיצוהו ה', שהארון הולך לפני העם? וכיצד ידע לצוות שהכהנים ישאוהו עוד לפני שצווה? אלא ידע יהושע את אשר נאמר בפרשת בהעלותך, לפני חטא המרגלים (שבפר' שלח), ויסעו מהר והנה דרך שלשת ימים וארון ברית והנה נסע לפניהם דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה. ומדוע נסע הארון לפניהם? לתור להם מנוחה. כגיבור היוצא לפני המחנה. אלא שחטאו ישראל בשלח מרגלים, ונשאר במדבר ארבעים שנה. וכעת כשעומדים ישראל ליכנס לארץ המובטחת, שוב ילך הארון לפניהם. לכך ציוה שהארון ילך לפניהם.

אך יהא בינכם ובינו כאלפיים אמה. דרך כבוד. אין מתקרבים למלך יתר על המידה. וגם לא יותר על אלפיים אמה, כיון שעתידין להילחם בשבת, ואם יהיו רחוקים יותר על אלפיים אמה, לא יוכלו לבא בשבת להתפלל לפני הארון. (תחום שבת אלפיים אמה, מסוף העיר, ויותר מאלפיים אמה, כקילומטר, אסור ללכת)

והלכתם אחריו - כדי שתדעו את הדרך.

ואף גם זאת ידע יהושע, כי הלויים היו נושאים את הארון בלכתם בדרך במדבר. אך בהכנסם למקום קדוש, היה זה תפקידם של הכהנים לשאתו. וכך היה כשהכניסוהו לבית קה"ק. ובזמן שלמה.

וכן מצוה יהושע את העם להתקדש כי יעשה ה' בקרבם נפלאות. יהיה גלוי שכינה כמו שהיה בעת קריאת ים סוף, ועליהם להיות ראויים לזה. ומהיכן ידע שהירדן יקרע טרם נתבשר מפי השכינה? אלא כיון שהודיעו הקב"ה **כאשר הייתי עם משה** אהיה עמך, (לעיל פרק א'), הבין יהושע שכמו **שאצל משה נבקע הים קן אצלו יבקע הירדן.** כי בהנהגת יהושע משתקפת הנהגת משה.

ואז מודיעו הי"ת כי אחל גדלך וכו' אשר ידעון וכו', כמו בזמן משה בקריאת ים סוף - ויאמינו בה' ובמשה עבדו, כך בירדן יאמינו ביהושע.

ואז מעמיד יהושע את כל עם ישראל בין שני בדי הארון, ומשביע אותם כי ע"מ כן הם עוברים את הירדן, **ע"מ להוריש את כל העמים** שיושבים בארץ כנען.

וכך יתבצע מעבר הירדן: הכהנים יטבלו את רגליהם במים, וממקום עמדם לא יזרמו יותר מי הירדן. המים שעברו עברו, והמים שיגיעו, נעמדו אחד ע"ג השני, וגובהם הגיע **ליותר משלש מאות אמה - 150 מטר**, וכל זאת בזמן שהירדן מלא על כל גדותיו, בסוף החורף, ותחילת האביב, י' בניסן. וגם במקום שהתיבש, הוא התיבש לגמרי ולא נשאר בוץ אלא **בחרבה.**

ובאותו הזמן מפריש יהושע שנים עשר אנשים כדי שישאו אבנים מרגלי הכהנים כפי שנראה בפרק ד'.

פרק ג' -

(א) וַיִּשְׁכַּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ מִהַשְּׁטִים וַיָּבֹאוּ עַד הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְנוּ שָׁם טָרַם יַעֲבְרוּ : חנו בערבות מואב, מעבר לירדן יריחו. ויחל העם לזנות אל בנות מואב

בשיטים. וזהו אותו מקום. והיו שם עד עתה.

(ב) וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעֲבְרוּ הַשְּׁטָרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה :

(ג) וַיִּצְווּ אֶת הָעָם לֵאמֹר כִּרְאוּתְכֶם אֶת אַרְוֹן בְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִפְתְּנִים הַלְוִיִּם נְשָׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם וְהִלַּכְתֶּם אַחֲרָיו :

(ד) אַךְ רְחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינֵנוּ \ {וּבֵינֵינוּ} כְּאֶלְפִים אִמָּה בַּמִּדָּה אֵל תִּקְרְבוּ אֲלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר תִּדְעוּ אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ בָּהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ מִתְּמוֹל שְׁלֹשׁוֹם : יהיה מרחק של 2000 אמה מפני הכבוד. ולכו אחריו כדי שתדעו את הדרך.

(ה) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הָעָם הַתְּקַדְּשׁוּ כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקֶרְבְּכֶם נִפְלְאוֹת : נפלאות הם דברים קדושים, (פרישן), מופלאים. ולכן הנכם צריכים להיות קדושים וראויים לניסים אלו.

(ו) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שָׂאוּ אֶת אַרְוֹן הַבְּרִית וְעֲבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשָּׂאוּ אֶת אַרְוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי הָעָם :

(ז) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם הַזֶּה אֶחָל גִּדְלָךְ בְּעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִדְעוּן כִּי כַּאֲשֶׁר הִיִּיתִי עִם מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ :

(ח) וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת הַכֹּהֲנִים נְשָׂאֵי אַרְוֹן הַבְּרִית לֵאמֹר כְּבָאֲכֶם עַד קֵצֵה מִי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן תַּעֲמְדוּ : לרש"י: עמדו בשפת הירדן המזרחי, (כבאכם עד קצה מי הירדן - כשתכנסו לפנים משפתו, בירדן תעמדו - עד אשר יעברו כל העם אל העבר השני). ולמצודות: עמדו בשפת הירדן המערבי, בצד של ארץ ישראל, (עד קצה - בקצהו המערבי, בירדן תעמדו - ולא תצאו מיד אל החרבה).

(ט) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל גִּשׁוּ הִנֵּה וְשִׁמְעוּ אֶת דְּבָרַי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : הנה, פירושו, לכאן, לבין שני בדי הארון.

(י) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תִּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקֶרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ יוֹרֵשׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת הַכִּנְעֲנִי וְאֶת הַחִתִּי וְאֶת הַחֹוִי וְאֶת הַפְּרִזִּי וְאֶת הַגְּרִגְשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי :

(יא) הנה ארון הברית אדון כל הארץ עבר לפניכם בירדן :

(יב) ועתה קחו לכם שני עשר איש משבטי ישראל איש אחד אחד לשבט :

לרש"י: בשביל לשאת את האבנים לקמן בפרק ד'. למצודות: כדי להעיד על הנס.

(יג) והיה כנח פפות רגלי הכהנים נשאי ארון יהוה אדון כל הארץ במי הירדן

מי הירדן יפרתון המים הירדנים מלמעלה ויעמדו נד אחד :

(יד) ויהי בנסע העם מאהליהם לעבר את הירדן והכהנים נשאי הארון הברית

לפני העם :

(טו) וכבוא נשאי הארון עד הירדן ורגלי הכהנים נשאי הארון נטבלו בקצה

המים והירדן מלא על כל גדותיו כל ימי קציר : המצודות פירש: שהירדן שונה משאר

נהרות, שתמיד הוא מלא על גדותיו, אפי' בימי קציר, וכ"ש עכשיו בניסן. ורש"י פירש: שעכשיו

בניסן הם ימי קציר.

(טז) ויעמדו המים הירדנים מלמעלה קמו נד אחד הרחק מאד באדם

\{מאדס\} העיר אשר מצד צרתן והירדנים על ים הערבה ים המלח תמו

נכרתו והעם עברו נגד יריחו : רש"י: המים התיבשו, עמדו, במקום רחוק, ליד אדם העיר.

והמצודות פירש: שגובה הנד נראה עד לאדם העיר.

(יז) ויעמדו הכהנים נשאי הארון ברית יהוה בחרבה בתוך הירדן הכן וכל

ישראל עברים בחרבה עד אשר תמו כל הגוי לעבר את הירדן : הכן. פירש"י: זה

מול זה. כלומר ארבעת הכהנים שנשאו את הארון עמדו עם הפנים אחד מול השני. ובמצודות:

מוכנים דרך קבע.

במהברות:

סיכום - סדר האירועים:

- א-ב. בטי בניסן, שלשה ימים לאחר צווי "הכינו לכם צידה", נוסעים לכיוון הירדן.
- ג-ד. השוטרים מצווים 1. לכו אחרי הארון. 2. שמרו מרחק של 2000 אמה.
- ה. יהושע מצוה לעם להתקדש לקראת הנפלאות.
- ו. יהושע מצוה לכהנים לשאת את הארון.
- ז-ח. השם צוה את יהושע 1. הכהנים ישאו את הארון. 2. שיעמדו בתוך המים.
- ט-יג. 1. יהושע משביעם בין שני בדי הארון שישו את הארץ. 2. מצוה לקחת 12 אנשים. 3. מורה להם כיצד יתבצע המעבר.
- יד-יז. הכהנים נכנסים למים ועומדים, הירדן מצטבר לגובה, ועוברים את הירדן.

שאלות חזרה:

1. מדוע חיכו לבוקר י' בניסן, בכדי לחצות את הירדן?
2. מדוע הארון הולך לפניהם? ואיך ידע יהושע שהארון הולך בראש?
3. מהיכן ידע יהושע, לפני שהשם אמר לו, שמחר יעשה ה' נפלאות?

תשובות:

1. כז' שכל האומות יראו את הניסים.
2. כג'זור ההואך לפני המתנה. ויזע כמו לפני ארבעים שנה לפני תטא המרגלים, כשהתעצבו להכנס לארץ. הלא הארון לפניהם.
3. כיון שאמר לו כאשר הייתי עם משה.

